

• ÜLELIIDULINE KOMSOMOLIKOOSOLEK • ARUTATI ja VÕETI KOHUSTUSED

8.—12. jaanuarini toimusid kõikjal meie maal komsomolikoosolekud, kus arutati NLKP Keskkomitee läkitust parteile ja rahvale ning võeti sotsialistlikud kohustused viisaastaku neljandaks, määravaks aastaks.

TPI õpperühmades seisavad arutluskoosolekud eksamisessi-ooni kestmise tõttu veel ees. Küll aga seadsid sihte alanud aastaks meie instituudi teenistujate ja ettevalmistusosakonna komsomolialorganisatsioonide noored.

Arvutuskeskuse komsomoligrupi organisaator Jairo Salumäe ütles koosolekul, et arvutuskeskuse komsomoligrupi 12 liiget peavad oma põhiülesandeks käesoleval aastal täiendada igati oma teadmisi matemaatilise tarkvara vallas ja anda neid edasi üliõpilastele. Need 7 arvutuskeskuse kommunistlikku noort, kes praegu omandavad kõrgemat haridust õhtuses osakonnas, peavad oma peamiseks ülesandeks õpingutega hästi hakkama saamist.

Raamatukogu komsomoligrupi juhhib Tiina Roops. Koosolekul ütles kommunistlik noor Reet Toomsoo, et raamatukogu noored tahavad alanud aastal eelkõige kaasa aidata sellele, et meie õppejõud ja üliõpilased saaksid veel paremini kätte õpe- ja teaduslikuks tööks vajalikku kirjandust.

Ettevalmistusosakonna kommunistlikud noored eesotsas oma sekretäri Tõnu Soaga kogunesid koosolekule möödunud reedel. Arvo Tahk tutvustas kohalolijatele NLKP Keskkomitee läkitust parteile ja rahvale. Sõna võtsid õppegruppide esindajad Marje Paas, Ülo Olm, Priit Laansoo, Sirje Lõoke, Enn Kits. Nagu selgus, on ettevalmistusosakonna üks suuremaid muresid praegu halb õppedistsipliin ja puudulikud hinded paljudes ainetes. Sellast tulenevalt nägid ette tänavuseks võetud sotsialistlikud kohustused ettevalmistusosakonnas eelkõige korraldada

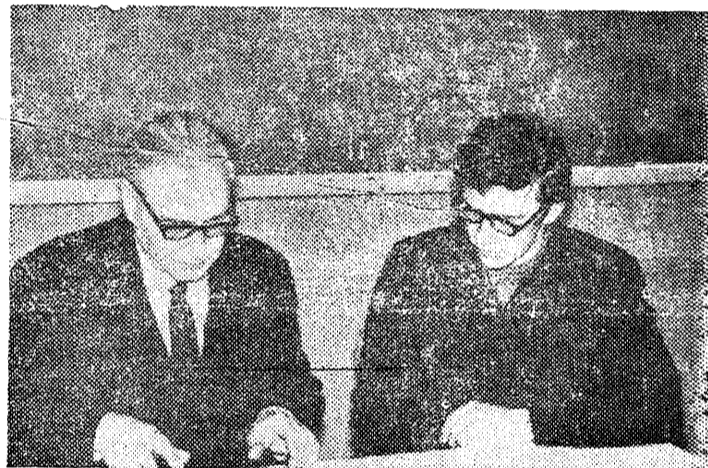
kooliskäimist ja hinnete parandamist, lisaks sellele kohustus iga rühm töötama TPI spordikompleksi, TPI komsomoliorganisatsiooni šeflusaluse objekti juures; osa võtma töölaupäevavakutest, spordiüritustest, õppima tundma TPI ajalugu.

NLKP Keskkomitee läkitust arutas oma laiendatud pleenumil TPI komsomolikomitee. Nenditi, et üliõpilaste põhiliseks ülesandeks läkituses seatud eesmärkide valguses on teadmiste edukas omandamine. Päevakohase kokkuvõtte käimasoleva eksamisessi-ooni käigust tegi komsomolikomitee õppesektori juhataja Peeter Tikks.

TPI parteikomitee sekretär Bernhard Hiire andis üle tänukirja noorte kommunistliku kasvutamise eest TPI komsomolikomitee endisele sekretärile Mait Aadnale, kes nüüd on ELKNÜ Keskkomitee üliõpilaskonna juhataja. TPI komsomolikomitee sekretäriks kinnitati Toomas Masing.

21. JAANUARIL MÕÖDUS 50 AASTAT V. I. LENINI SURMAST

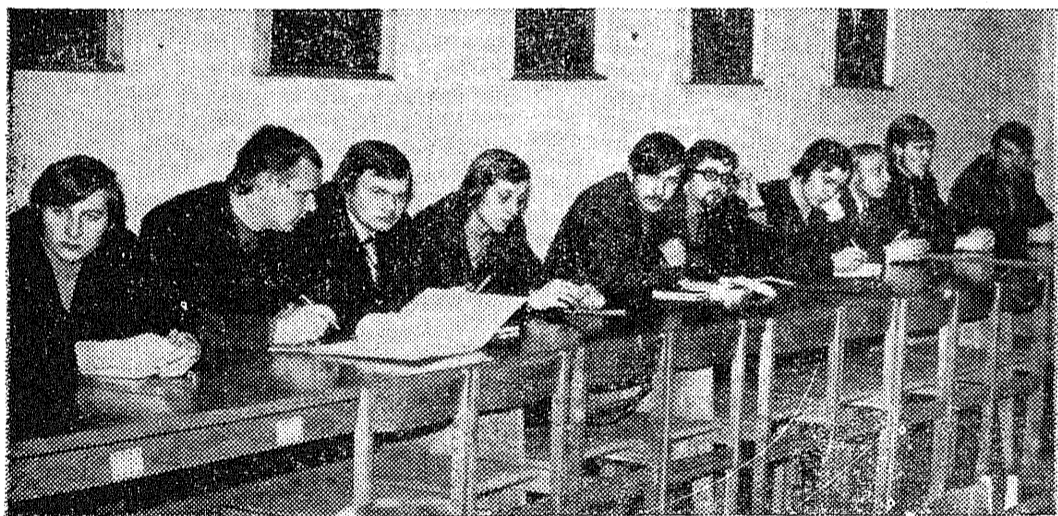

EKSAMID

TULID JA HAKKASID OMA RÜTMI ETTE DIKTEERIMA. KÕIGILE, KA EKSAMINEERIJATELE.

MIS TA (EKSAM IKKA) LÕPUKS ON? KEEGI ON VÄLJA PAKKUNUD DEFINITSIOONI: MEELDIV VESTLUS ÕPPEJÕU JA ÜLIÕPILASE VAHEL. KAS TÕESTI NII?

(PÄEVAKOHASED FOTOD JÄTKUVAD 3. KÜLJEL. FOTOAPARAADIGA KÄIS MÕÖDA MAJA SERGEI KOSSITSENKO.)

• Koos on komsomolikomitee.

KUS KORD, KUS SEGADUS

Üleinstituudilise töökaitse, töökultuuri ja töödistsipliini alase konkursi I etapi moodustas teaduskondadesisene konkurss, mis viidi läbi a/ü.-büroode initsiatiivil ja mille tulemused olid alljärgnevad:

Majandusteaduskonna parimaks tunnistati töökaitse kateeder (kat. juh. G. Kiiveti), kus eriti hea mulje jättis ruum 132. Kateedri õppelaboratooriumid olid korras. Teaduskonnas viimaseks jäi tööstuse juhtimise ja planeerimise kateeder (kat. juh. R. Üksvärv). Kateedri ruumid jätsid kõleda ja lohaka mulje, eriti ruum 203.

Energeetikateaduskonnas võitis konkursi autotranspordi kateeder (kat. juh. R. Leveti). Kateedris on tehtud korralikult sanitaarremont, mööbel otstarbekalt paigutatud ja hästi süstematiseeritud, õppemetoodilised vahendid käepärastelt korrastatud. Teaduskonnas hoiab viimast kohta laevajõuseadmete kateeder (kat. juh. P. Murel).

Mehhaanikateaduskonna parimaks tunnistati masinaehituse tehnoloogia kateeder (kat. juh. A. Välo), parim ruum 113; halvima metallide tehnoloogia kateeder (kat. juh. L. Valdma), halvim ruum nr. 221.

Keemiateaduskonna parimaks osutus keemiatööstuse protsesside ja aparatuuride kateeder (kat. juh. E. Siirde). Parim ruum 114. Viimast kohta jagavad orgaanilise ja anorgaanilise keemia kateedrid. Keemiateaduskonna parimad ruumid kuuluvad põlevkivikeemia ja sünteesi problemlaboratooriumile (ruumid 212 ja 223).

Ehitusteaduskonnas oli parim autoteede kateeder (kat. juh. V. Segerkrants). Teaduskonna halvima tunnistati ruum 108 sanitaartechnika kateedrist (kat. juh. L. Paal).

Elektrotehnikateaduskonna parimaks tuli kolmandat korda järjest automaatika kateeder (kat. juh. L. Eimer), seda eriti meeldivalt ja otstarbekalt kujundatud õppelaboratooriumide tõttu (ruumid nr. 301, 305 ja 307). Kolmandat korda järjest «hoiab» viimast kohta teaduskonnas elektriajamite kateeder (kat. juh. dots. E. Risthein), kuid võrreldes eelnevate aastatega on olukord kateedris siiski tunduvalt paranenud.

Üldkateedrite a/ü-büroo komisjon tutvus kahel korral töökaitse, töökultuuri ja töödistsipliini alase olukorraga kateedri-

tes. Parimaks tunnistati graafika kateeder (kat. juh. K. Tihase). Kateedri kollektiiv on loominguiliselt suhtunud ruumide kujundamisse. On loodud huvitav disainikabinet. Kõik ruumid jätvad korras ja meeldiva mulje.

Viimast kohta «jagavad» teadusliku kommunismi, füüsika ja poliitilise ökonomia kateedrid, kuid erilisi puudusi nendes ruumides ei esinenud.

(Järg 2. lk.)

TULIPUNKTIS ÜLIÕPILASTE TEADUSLIKU MAAILMAVAATE KUJUNEMINE

Toimetuse palus poliitilise ökonomia kateedri dotsenti T. Härmil vastata viiele küsimusele seoses tema osavõtuga Moskvas korraldatud konverentsist «Üliõpilaste maailmavaate kujunemise ühiskonnateaduste omandamise protsessis».

● Miks loete läinud aasta lõpul Moskva Riikliku Ülikooli poolt korraldatud konverentsi huvitavaks?

Esiteks: sellel suurfoorumil oli üle 800 kõrgema kooli õppejõu ja praktiku peaaegu kogu Nõukogude Liidust. Ei puudunud ka külalisesinejad sotsialismajaadest.

Teiseks tuleb märkida ettekannete teaduslik-teoreetilist taset, haardeulatust ning ettepanekute praktilist külge.

Kolmandaks oli märkimisväärtne esinejate kvalifikatsioon. Nii esines neljas sektsioonis ligi 40 professorit, 75 dotsenti, 40 teaduste kandidaati jt. spetsialisti.

Neljandaks äratas tähelepanu probleemide kompleksne käsitlus. Nimelt olid sektsioonid moodustatud nii, et neis esinesid kõigi ühiskonnateaduste esindajad. Selline lähenemiski võimaldas paremini jälgida erinevate ühiskonnateaduste spetsiifikat, õppeprogramme ja õpemetoodika küsimusi.

Viiesandaks polnud kaugeltki vähemtähtis asjaolu, et konverentsi edukat kulgu soodustas eesküülik ning otse detailideni läbimõeldud organisatsiooniline külg.

● Kes meie vabariigi kõrgete koolide õppejõududest kohal viibisid?

Meie vabariigi oli esindatud suhteliselt rohkearvuliselt, sest konverentsi aeg langes kokku mitme meie instituudi õppejõu osavõtuga Moskva RÜ täiendusinstituudi tööst.

Konverentsil esinesid tartlased prof. L. Stolovitš ja filosoofia kandidaat M. Tiitma, TPI filosoofia kateedri juhataja dots. K. Vimmisaare ning käesolevatele küsimustele vastaja.

● Mõni sõna huvitavamat

ettekannetest ning sektsioonide tööst.

Küsimus on komplitseeritud, sest huvitavat oli palju. Plenaaristungil olid eriti huvitavad ettekanded akadeemik F. Konstantinovilt, prof. A. Septulinilt, prof. O. Larminilt, sektsioonides prof. N. Tsagolovilt, prof. E. Mordžinskajalt jt.

Konverents kestis kolm päeva. Plenaaristungile järgnes töö neljas sektsioonis. Piirdun siinkohal vaid sektsiooni nimetamisega. Esimeses sektsioonis oli kõne all üliõpilaste teadusliku maailmavaate kujunemise protsessis, kolmandas üliõpilaste marksistlik-leninliku maailmavaate kujunemise meetodika ja neljandas, mille tööst oli minul võimalus osa võtta sektsiooni esimehe asetäitjana — üliõpilaste teadusliku maailmavaate kujunemine ideoloogilises võitluses antikommunismiga.

● Millega seletada üliõpilaste teadusliku maailmavaate kujunemise probleemide erilist aktuaalsust käesoleval perioodil?

Kaasaja ühiskondlik elu ilmub süvendatud huvi noorsoo vastu. Seda võib seletada rea põhjustega, mille hulgas ei saa ignoreerida ka demograafilist tegurit. Nii moodustavad UNESCO andmetel kuni 24-aastased praegu üle 50% maakera rahvastikust.

Marksism-leninism õpetab, et maailma revolutsioonilises ümberkujundamises kuulub noorsoole aktiivne ning oluline koht. Seega on kasvava põlvkonna ideoloogilise ja poliitilise orientatsiooni probleem tegelikult sotsiaalse progressi saatus küsimus. Võitluse aktiveerimine kasvava põlvkonna eest iseloomustab klassivõitluse teravnenud käesoleval etapil.

Ideoloogilist võitlust kapitalismi ja sotsialismi vahel iseloomustab praegu rida teureid, mis on kujunenud NLKP XXIV kongressil heaks kiidetud rahu-

programmi eduka realiseerimise tulemusena, sotsialismi maailmasüstecmi majanduslike ja poliitiliste edusammude, sotsiaalse progressi kolme otsustava teguri tugevnemise ja arengu tagajärjel.

Ideoloogilise võitluse iseärasuste tundmaõppimine, nende arvostamine töös noortega on vajalik kommunistliku maailmavaate kujundamise protsessi efektiivsuse suurendamiseks.

● Mõned tähelepanekud konverentsilt, mida saate arvutada oma edaspidises töös.

Kõigis sektsioonides oli keskel kohal tagasiside efektiivsuse suurendamise probleem õpetamise ja aine omandamise protsessi vahel.

Kuivõrd konverentsist võtsid osa NSVL Kõrgema- ja Keskkoolide Ministreeriumi vastutavad töötajad (olid konverentsi kaaskorraldajad), siis samas andsid nad ka ülevaate praktiliste ettepanekute realiseerimise kavadest.

Konverentsi ettekanded avaldatakse iseseisva kogumikuna veel käesolevas kvartalis ning sellises tiraažis, et neid saaksid kasutada ühiskonnateaduste õppejõud oma igapäevases töös.

Peeti vajalikuks suurendada kodanlike teooriate kriitika operatiivsust, kusjuures ühiskonnateaduste kateedrite hulgas peakisid sellise töö koordineerijaks kujunema teadusliku kommunistliku kateedrid. Veel peeti vajalikuks kohustuslike erikursuste sisseviimist antikommunismi kriitika alal, igati stimuleerida üliõpilaste tööd ÜTÜ-s ja noorte lektorite koolides, mitmekesistada ja tõhustada ühiskondlik-poliitilise praktika vorme jne.

Konverentsi lõpupäeval oli võimalus osa võtta mõttevahetusest «ümmarguse laua taga» Moskva raadios, kus kõrvuti konverentsiprobleemidega oli vestluse teemaks üliõpilaste ühiskondlik-poliitiline praktika. Meie instituudi sellesuunalist tööd hinnati positiivselt.

Liiklusteemadel on sõna võetud küll liikluskoolide ajal; küll sõitjate, liiklusinspektorite ja jalakäijate poolt. Linnade ja sõidukite üha kasvav arv sunnib ehituse, transpordi ja teenindusega tegelejaid ka rohkem pead mürdma selle üle, mis teha, et kõik liiklusega seoses olev härti laabuks.

Kindlasti aitavad liiklusõnnetuste arvu vähendada hästi korraldatud tänavad, õigesti paigutatud liiklusemärgid ja liikluseeskirju tähelepanelikult täitvad autojuhid ning jalakäijad. Kuid sellest hoolimata juhtub ikkagi liiklusõnnetusi. Küll veab autojuhti alt sõidu ajal ilmnev rike masinas, hooletu tänavavälitaja või teine autojuht. Ka kõige tä-

atunud, et inimesel on eluaeg jooksul (elueaks võeti 58 aastat 66 päeva) 79,6% päevi segarütmis (kus üks või mitu rütmi on kas positiivses või negatiivses faasis või ka kõik kas positiivses või negatiivses faasis) ja 20,4% kriitilisi päevi, kus üks või mitu rütmi vahetab faasi, laskub positiivsest negatiivsesse või tühise negatiivsest positiivsesse.

H. Schwingi uurimused näitavad, et kõige vähem juhtub õnnetusi 33-päevase rütmi kriitilisel päeval, sest selle rütmi periood on tublisti pikem kui 23-päevase rütmi ja kriitilisi päevi seega vähem.

H. Schwing leidis, et 700-st õnnetusest 322 langesid ühe rütmi kriitilisele päevale, 74 õnne-

VÕIB-OLLA ARVESTADA?

helepanelikumal veokijuhil võib «ei teagi kuidas» tähelepanu momendiks hajuda ja kui siis satuvad kokku kaks samas seisundis (mitte joobeseisundis!) olevat veokijuhti, on avariiks celsoodumus olemas.

Juba viiskümmend aastat tagasi huvitus Zürichi Tehnoloogia-instituudi töötaja Hans Schwing liiklusõnnetustest ja nende põhjustest. H. Schwing seostas liiklusõnnetusi biorütmide kriitiliste päevadega. Tema poolt analüüsitud 700-st õnnetusjuhtumist sattus biorütmide kriitilistele päevadele suur protsent. H. Schwing tegi seega järelduse, et veokijuhitel on tarvis teada oma biorütmide kriitilisi päevi.

Mis siis öieti on kriitilised päevad ja kuidas neid teada? Teame, et rütmilisus on kogu elava looduse üks põhimõtet. Bioloogilised rütmid on tuntud iidsetest aegadest alates, kuid nende uurimises erilist edu ei ole saavutatud.

Rohkem tuntakse ööpäevast ja sesoonset rütmilisust (temperatuurikõver, talveuni, lindude ränne jne.). Viimasel ajal on elavnenud ka aastate ja kuuajaliste rütmide uurimine (Poolas, Bulgaarias, Saksa DV-s ja meil Leningradis).

H. Schwing arvestas välja 23-, 28- ja 33-päevased biorütmid. Kehalist seisundit iseloomustav 23-päevane, emotsionaalset seisundit iseloomustav 28-päevane ja vaimset töövõimet näitav 33-päevane rütmilisus algab inimesel sünnimomendist ja kestab kõikumisteta kuni surmani.

Kõikide nende rütmide esimese poole ajal, s. o. 23-päevase rütmi 2-10 päevane tsükkel, 28-päevase rütmi 2-13 päevane tsükkel ja 33-päevase rütmi 2-15 päevane tsükkel positiivses faasis. Positiivses faasis täheldatakse kehalist tublidust, erksust, head tuju, kõrgenenud kehalist ja vaimset töövõimet.

Rütmide teise poole ajal tunneb inimene end loinuna, võib kergemini ärrituda, väsib kiiremini, võib olla halvast meeleolus, tal võib esineda madal töövõime.

Rütmide alguse ja lõpu ning ühest tsüklis teise ülemineku päevi nimetatakse kriitilisteks, eriti halvadeks päevadeks. Kahjuks pole suudetud seniajani nende päevade «halbust» küllaldaselt selgitada. Küll aga on statistiliste andmete analüüsimisega selgitatud, et kriitilisi päevi tuleb teepoolset karta.

Matemaatiliselt on välja arvu-

tust juhtus kahe rütmi samaaegselt olevale kriitilisele päevale ja 5 õnnetust leidis aset kõigi kolmel rütmi kriitilise päeva puhul. Niisiis 401 juhtu, s. o. 60% 700-st, oli toimunud kriitilisel päeval.

Samalaadse uurimuse kordas 1954. a. Humboldti ülikooli õppejõud R. Bochow. Ta leidis, et põllumajanduses töötavate töölisega toimunud 497-st õnnetusest 24,7% juhtus kolme rütmi samaaegsel kriitilisel päeval, 46,5% kui kahel ja 26,6% kui ühel rütmil oli kriitiline päev. Tema poolt vaadeldud õnnetustest ainult 2,2% langes mitte-kriitilistele päevadele. R. Bochow uuris põhjalikult inimeste bioloogilist arengut ja faktoreid, mis olid ühenduses õnnetusjuhtumite ja põhjustega, eriti neid, millel oli psühholoogiline kallak. Ta selgitas, et inimesed on noorusel kergemeelsemad ja mõllematamad, kuid kiirema reageerimisvõimega ja paremate refleksidega. Vananedes omandatakse kogemusi ja muututakse ettevaatlikumaks, kuid aeglasemaks ja kohmakamaks. Järeleproovitud ohutusekirjad ei ole rakendatava igapäevase elu riiki. R. Bochow järeldas, et töölistel, kellega juhtub õnnetusi, ei ole mitte aeglased ja laisad, vaid vastupidid, agarad.

Paljusid igapäevaseid toimeid teeb inimene automaatselt. Näiteks ei mõtle me trepist alla astudes igale oma sammule.

See on energia säästmise praktiline moodus. Kui nüüd seda poolteadlikku tegevust segatakse rütmide poolt, siis muutub inimese eksimuste tegevustel vastuvõtlikuks. R. Bochow kirjeldas teravet rida katseid, mis olid tehtud kas kiire või aeglase reaktsiooniga, vilunud või vilumatute töölistega, kes tegid igavat ja monotoonset tööd. Lõppresultaadina võis nentida, et 100-st õnnetusest 62 oleksid olnud vältitavad, kui tööline oluks teadlik oma halvast biorütmilisest seisust. 1971. aastal ajakirjas «Family Circle» toodi andmed katsete kohta Tokio taksojuhtidega. 60% vähenesid liiklusõnnetused nende taksojuhtidega, keda oli ette hoiatatud nende biorütmide kriitilistel päevadel.

1972. a. Tallinnas tehtud sporditraumade jälgimine näitas samuti kriitiliste päevade ohtlikkust. Nimelt juhtus 139-st sportlasest vigastus 70-l ühe või mitme biorütmi kriitilisel päeval.

V. PEEGEL

EÜE Keskstaap uues kohas

EÜE Keskstaabi uus aadress on Tallinn 200 032, Heina 22, telef. 666—495.

Kus kord, kus segadus

(Algus 1. lk.)

Teenistujate parimaks tunnistati korpus nr. 1 (komandant S. Reeder) üldkasutatavate ruumide puhtuse, korraldatuse ja maitseka kujunduse tõttu; töökodadest aga järjekordselt TUS eksperimentaal-konstrueerimise osakond. Halb on kord ehitusjaoskonna puidutöökodades. Eriti halb mulje jäi komisjonile ÖMV dispetšerite korratust tööruumist ja ebaviisakast käitumisest.

Rektoraadi ja a/ü-komitee nõupidamine otsustas tunnistada 1973/74. 5.-a. sügissemestril töökultuuri ja töödistsipliini alal parimateks:

1. Graafika kateeder (juhat. K. Tihase)

2. I korpus (komandant S. Reeder)

3. TUS eksperimentaal-konstrueerimise osakond (juhat. E. Saa)

● Parimaid premeeritakse vastavalt konkursi juhendile.

Külas „Noorte Hääl“

Enne eksamisessiooni ühel õhtul kogunesid «Eva» klubisse Pressiklubi liikmed. Külla olid tulnud «Noorte Hääl» toimetaja asetäitja Endel Pöder ning üliõpilasekspert, kooli ja pioneeritöö osakonna kirjanduslik kaastööline Maris Laubre.

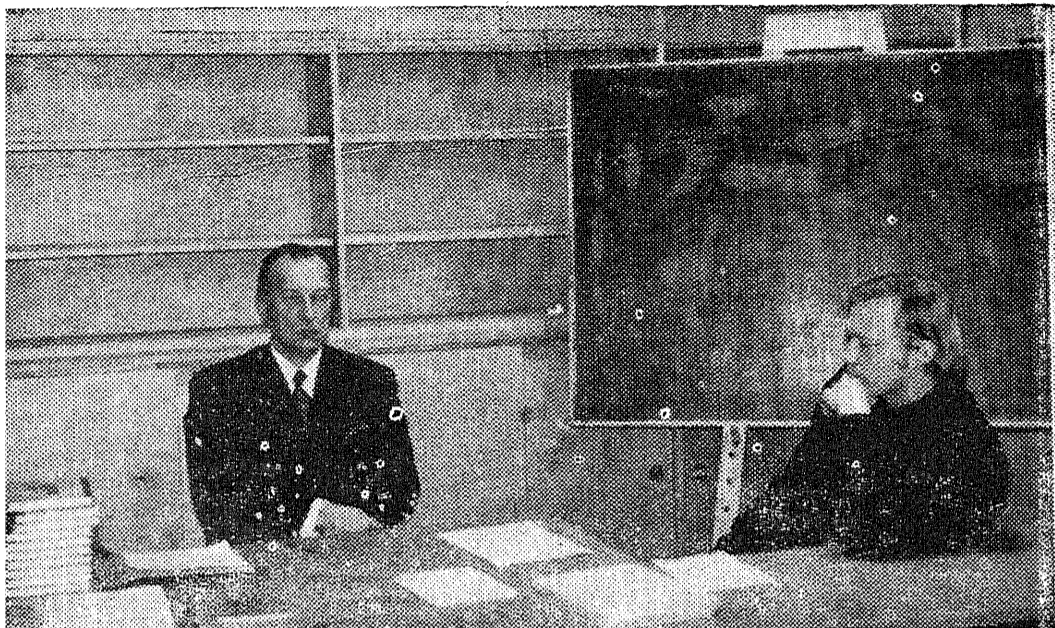
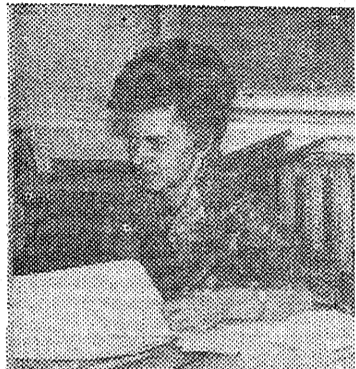
Arutati «Stuudio» ja üldse üliõpilasele kajastamisega seotud probleeme.

Kas meeldiv vestlus õppejõuga või...?

● Põru siis nii, et tükid taga!

- Kivi kottii!
- Ma olen kõige juhmakam inimene maamuna peal!
- Mul on KÖRINI!
- Kas pole saavutus — ainult ÜKS põrumine viiest võimalikust!

(Sessiteemaliste käibefraaside sõnaraamatust, seni küll veel olematust).

Pildil ülal paremal graafika kateedri assistent T. Strizak, all vasakul dots. N. Paluver, all paremal van. õp. M. Kraaving. Õppejõud kontrollivad rühmade LT-11 ja MM-17 eksamitööd.

Vaadakem ka naabrite poole!

Sessi lõpupäevad Tallinna Pedagoogilises Instituudis. Siingi kehtib tuntud tõde: heade teadmiste puhul kujuneb eksam meeldivaks vestluseks õppejõu ja üliõpilase vahel. Nii oli see ka joonistamise eriala teise kursuse pedagoogika ajaloo eksamil, kus üliõpilaste rõõmuks teaduslikult töölt naasnud õppejõud dots. L. Andresen võis rahuliku südamega Jüri Väinu matriklisse kanda järjekordse «väga hea». Tekst ja foto: TAIMI PIHLAK (TPedI), REIN KAAREPERE (TPI, TM-31)

Pedagoogilisest kirjandusest TPI raamatukogus

● Kõrgema kooli probleeme käsitlevat kirjandust võite leida Mustamäe teadusliku kirjanduse lugemissaali teatmekogu avariulitelt rõdul.

● Pedagoogiline kirjandus on riulitel rühmitatud temaatiliselt — kõrgema kooli juhtimine, õppeprotsessi organiseerimine, eriainetate meetodika, tehnilised õppevahendid, programmõpe, teaduslik uurimistöö kõrgemas koolis, üliõpilaste töö ja elu.

● NSV Liidu Kõrgema- ja Keskerihariduse Ministeerium annab välja ja levitab mitut laadi informatsiooniväljaandeid:

- a) jätkuvaid temaatilisi kirjandusnimestikke («HOT В

учебном процессе», «Высшее образование за рубежом» jt.);

b) referaatkogumikke teaduslikest ja meetodilistest töödtest õppeprotsessi organiseerimise aktuaalsetel teemadel;

c) ülevaatelisi informatsioonibrošüüre kõrgemate koolide töökogemustest;

d) bibliograafilisi perfokaarte võõrkeelsest kirjandusest kõrgema kooli pedagoogilise ja teadusliku töö kohta.

Kõik saabunud väljaanded on kättesaadavad rõdu avariulitel.

● Siit leiate ka teatmikke välismaade (eriti sotsialismimaade) kõrgemate koolide kohta.

● Teatmekogu avariulitel on kõrgema kooli tööd käsitlevad ajakirjad («Вестник высшей школы», «Бюллетень Министерства высшего и среднего специального образования СССР», «Научно-исследовательские работы. Сборник рефератов. Серия 31. Педагогика», «Das Hochschulwesen», «British Journal of Educational Technology» jt., sealhulgas ka ungari-, tšehhi- ja poolakeelseid ajakirju).

● Pedagoogiline uudiskirjandus on pidevalt esile tõstetud teatmekogu alalise kõrgema kooli kirjanduse väljapanekul.

D. EEK

Mehhiko kunstnik David Siqueros surnud

Mõistus ja SÜDA

Oleme näinud suurepäraselt mehhiko kunstnikku David Alfredo Siquerosi ja mõningaid tema töid Sergei Gerassimovi viimases filmis «Armastada inimest».

Sergei Gerassimov räägib Siquerosi loomingust tohutust tähendusest miljonitele inimestele, tema kunsti ammendamatu jõu tõest.

Sergei Gerassimov:

Mulle sai osaks õnn kohtuda Siquerosiga, ehkki tema elu viimaseil aastail. Mulle jäi sellest kohtumisest mulje kunstniku ja inimese kõrvõimast noorusest. Kõigel, mida Siqueros kujutas oma kunstis, oli mõistus, süda ja muskolid.

Kui ma esimest korda sisenesin Siquerosi ateljeesse, tundsin nagu sõbralike käte haaret. Mulle avanes lõuendil gigandi õlule tõstetud maailm. Siqueros teadis alati, kelle poolel on jõud ja õigus. Siit sündiski see venaliku haarde peaaegu füüsilise tunnetamine, millesse ta pani

oma rahva, kogu töötava inimkonna. Tema kunsti keele omapäraks oli võitleja ja revolutsiooninäari vaprus. Mõõtmel, kompositsioon, liikumine, valgus — kõik teenisid üht eesmärki: haarata kaasa vaataja tunded ja mõtted, veenda neid töötava klassi jõus, suures lahingus, mis tuleb töörahval võita. Kunstis ei tunnistanud Siqueros kompromisse, kordagi ei laskunud ta uduste allegooriate või pikkade vaikimiste valda.

Mitte ainult kunstiga — kogu oma imepärase saatusega, oma heastüdamliku inimlikkusega ja rahuliku väarikusega kinnitas Siqueros inimliku mõtet. Ta sammutas mõõda oma teed, tähele pannes iga liiki inimvihakajaid. Väga armastas ta nõukogude laule. Igal meie kohtumisel laulis ta «Mööda mägesid ja orge...» või «Minu Moskvat», ja hakkas kohe sarnanema vallatule poisikesele, kes tegelikult elab elu lõpuni igas kunstnikus.

(«Lühidalt «Literaturnaja Gazetast»)

SUPERRONG

Tänapäeva Jaapani üks tõsisemaid tehnikaprobleeme on transpordikorraldus. Riigi geograafiline eripära — põhiosa territooriumi asub Jaapani arhipelaagi neljal suuremal saarel —, teeb raskeks ühtse transpordisüsteemi loomise. Jaapani raudteespetsialistide arvates on kõige kohasemaks lahenduseks kaasaegse, kogu riiki hõlmava raudteevõrgu rajamine. Seejuures peavad nad kahe olulise eeltingimusena silmas saarte vahel merealuste raudteetunnelite ehitamist ja rongide sõidukiiruse tunduvalt suurendamist.

Hiljuti katsetati Tokio-lähedases Kokubunji linnakeses uudset rongi, mida Jaapani ajakirjandus nimetas tuleviku superrongiks. Jutt on rongist, mis liigub üherööpmelisel raudteel, nn. monoreilil ja erineb suuresti tavalisest mootor- või elektrirongist. Tal puuduvad rattad ja sõidu ajal liigub rong nii-öelda õhus, 5–6 cm kõrgusel juhtööpa kohal. See sünnib tänu elektromagnetitele, mis ülijuhtivusega mähispoolide abil tekitavad raudtee ja rongi vahel kandva magnetvälja, nn. magnetpadja.

Mähiste ülijuhtivus (see on olukord, kus mähiste elektritakistus on praktiliselt null ja seetõttu energiakulu magnetvälja tekitamiseks tühi) saadakse mähiste jahutamisel väga madala temperatuurini. Katsetustel oli nende temperatuur näiteks —200° Celsiuse järgi. Sellise temperatuuri tekitamine raudteeliinil on tehniliselt raske probleem, mille kõige keerukamaks osaks on ilmselt hea soojusisolaatsiooni tagamine.

Kuigi rongi mootori kohta pole üksikasju teada, võib arvata, et ka siin on tegemist olulise tehnilise uuendusega — lineaarmootori rakendamisega rongi ajamis. Muidu oleks vaevalt võimalik sõidukiirus 500 km/j, mis loodetakse saavutada superrongil. Põhimõtteliselt sarnanevad lineaarmootorid tavalisega, ainult nende väljamähised on paigutatud lamedalt sirgjoonele. Erilise konstruktsiooniga üherööpmeline raudtee asendab seejuures mootori rootorit. Mootor praktiliselt ei kulu, sest tal puuduvad liikuvad osad.

Uudse rongi katsetamine on

praegu alles algstaadiumis. Esimene sõit tehti öieti mitte rongi, vaid mootorvaguni katsemudeliga. Seitse meetri pikkune ja 2,5 meetri laiune voolujooneline mootorvagon kaalub 3,5 tonni, see on üks viiendik projekteeritud rongikoosseisu kaalust. Kuid katsetuste edukus lubab eeldada, et samal põhimõttel liikuvad superrongid võivad arvesse tulla juba lähemas tulevikus: Jaapani Rahvusliku Raudtee Uurimisinstituudi spetsialistide arvamus on, et 1980. aastal. Tehnilisi probleeme on veel palju, nende kõrval tõsise raskusena ka projekti realiseerimise kõrge maksumus. Näiteks nõudis ainuüksi mootorvaguni mudeli ja 480 meetri pikkuse üherööpmelise raudtee katsetõigu ehitamine 450 miljoni jeeni, s. o. ligikaudu poolteist miljonit dollarit. Veel polegi täpselt teada, kuid võrd võrreldes superrongide ehitamine end tasub. Kindlasti aga võib öelda, et kui projekt superrongide kasutuselevõtu kohta teoks saab, hakkab rongiliiklus pakkuma lennukitele sõidukiiruse poolest tõsist konkurentsi.

Spordiklubi teenetemärk VILJAR LOORILE, TOOMAS SUURVÄLJALE

Üliõpilane Viljar Loor astus TPI majandusteaduskonda 1972. a. sügisel. Tema tulevaseks erialaks saab tööstuse planeerimine. Instituudieelsetel aastatel, Tallinna Spordiinternaatkoolis õppimise aegu sai Viljar Loori lemmikspordialaks võrkpall. Järjekindla ja visa harjutamise tulemusena jõudis Viljar Loor juba noorte klassis kõrgete sportlike saavutusteni, mille krooniks võib lugeda NSV Liidu koolinoorte ja Euroopa noorte meistritiitli võitmist. Viljar Loorile on omistatud NSV Liidu meistersportlase nimetus.

Kohe peale instituuti õppima asumist lüüdis Viljar Loor aktiivsesse treeningtöösse TPI võrkpalli esindusmeeskonna koosseisus. Talle usaldati TPI koondmeeskonna kapteni ülesanded. Esimesel treeningaasta aitas Viljar Loori meisterlikkus

TPI võrkpallimeeskonnal võita VSÜ «Kalevi» karika ja ENSV üliõpilaste meistritiitli.

1973. a. kevadel arvati meistersportlane Viljar Loor NSV Liidu võrkpallikoondisse. Viimase koosseisus, olles meeskonna kapten, kaitses TPI üliõpilane Viljar Loor edukalt NSV Liidu spordiau ja tuli 1973. a. septembris Euroopa juunioride võrkpallimeistriks.

Viljar Loori kui üliõpilaste võib iseloomustada ainult positiivsest küljest. Ta paistab silma eelkõige oma laitmatu käitumisest, sportliku režiimi austamisest, töökusest ja tagasihoidlikkusest poolest.

TOOMAS SUURVÄLJ.

NSV Liidu suurmeister, Euroopa kümnevõistluse karikavõistluste Sofia poolfinaali võitja, maailma kümnevõistluste 1973. a. edetabeli kaheksas.

Spordisektsioonide töö hindamisest

● Teaduskonna kehakultuuri-kollektiivide tegevust on võimalik üldiselt ja objektiivselt hinnata instituudi spartakiaadi tulemuste ning massilise kehakultuuri- ja sporditöö ülevaatuse juhendi alusel. Saavutusspordialase tegevuse kriteeriumiks spordisektsioonides on senini olnud ainult sportlikud tulemused. Viimased aga pole eri spordialade korral võrreldatavad ega üldistatavad.

Meie instituudi üle veerand-saja spordisektsiooni töö koordineerimiseks ja juhtimiseks on aga üldised hinnangud paratamatult vajalikud.

Sellise üldise kriteeriumi saamiseks kavandati ja kinnitati spordiklubi juhatus sektsioonide töö hindamise alljärgneva süsteemi.

Spordiala sektsiooni töö tulemusi iseloomustab punktide summa, mis on saadud allpool toodud tabelite alusel.

Arvestust peetakse õppeaastate kaupa, 1. septembrist kuni järgmise aasta 1. septembrini. Punktide arvestust peab iga spordiala sektsiooni büroo ise, kes esitab eelneval aastal saavutatud punktide arvestuse kokkuvõtte SK juhatusle 1. oktoobriks.

1. Võistlustulemuste arvestamiseks on kõik võistlused jagatud kaalukuse järgi gruppidesse. Kõikidest ühe grupi võistlustest arvestatakse sektsioonile mitte summaarne, vaid keskmine punktide arv, s. o. kõikidel ühte gruppi kuuluvatel võistlustel saavutatud tulemuste eest saadud punktide summa jagatakse selles grupis toimunud võistluste arvuga, millest sektsioon on osa võtnud.

I grupp
Kohaliku ulatusega võistlused
!(Vabariiklikud üliõpilaste MV; VSÜ «Kalevi» Tallinna MV; Tallinna MV; sõprusvõistlused * jms.)

II grupp
Vabariikliku ulatusega võistlused
(MV, karikavõistlused VSÜ «Kalevi» vab. MV).

III grupp
Üleliidulise ulatusega võistlused
(MV; karikav. A/Ü meistriv; üliõpilaste meistriv. jne.).

* Arvesse võetakse sõprusvõistlused, millest võtab osa rohkem kui kolm kollektiivi.

IV grupp
Kontinendi ulatusega võistlused.
(EM, karikavõistlused)

V grupp
Ülemaailmsed võistlused
(MM; OM; üliõpilasmängud)

Aladel, kus individuaalarvestus pole võimalik (näit. spordimängud) korrutatakse võistkondlike punktide summa teguriga 2.

Kui TPI SK liige esineb mõnel kõrgema grupi võistlustel võistkonnas, mis ei esinda TPI-d, siis arvestatakse tema tagajärgede eest sektsioonile punkte

Punktid
Individuaalne
I—8
II—4
III—1

I—10
II—6
III—5

I—14
II—10
III—9
IV—7
V—6
VI—5

I—18
II—14
III—13
IV—11
V—10
VI—9

I—20
II—18
III—17
IV—16
V—15
VI—14

vastavalt individuaalarvestuse normidele.

2. Järgusportlaste ettevalmistamise eest arvestatakse sektsioonile punkte järgmiselt:

- iga 8 III j. sportlase eest 1 p.
- iga 4 II j. sportlase eest 1 p.
- iga I või MK järgu esimest korda täitja eest 2 p.
- iga I või MK järgu kordaja eest 1 p.
- iga meistersportlase eest 6 p.
- iga rahvusvahelise meistri eest 12 p.

3. Ühiskondliku spordikaadri ettevalmistamise eest arvestatakse sektsioonile punkte:

- iga 3. ühiskondliku instruktoriga eest 1 p. kokku kuni 3 p.
- iga 3. spordikohtuniku eest 1 p. kokku kuni 4 p.

4. Sektsiooni võistkondliku ja individuaalset ** osavõttu võistlustest hinnatakse järgneva tabeli alusel:

- iga osaletud I grupi võistluste eest 1 p.
- iga osaletud II grupi võistluste eest 2 p.
- iga osaletud III grupi võistluste eest 3 p.
- iga osaletud IV grupi võistluste eest 4 p.
- iga osaletud V grupi võistluste eest 5 p.

Nii et käesoleva aasta oktoobriks ootame sektsiooni büroodelt juba punktide arvestust nende aastatöö tulemuste alusel. Samuti on tere tulekut kõik asjalikud täiendused ja parandusettepanekud, mida arvestame hindamisüsteemi viimistlemisel järgneval aastal.

** Individuaalosalavõtt annab punkte ainult kõrgema, s. o. III, IV V grupi võistluste korral.

Spordiklubi juhatus
aseesimees
I. MÄRTSON

Vastutava toimetaja aset.
M. RANDVEER

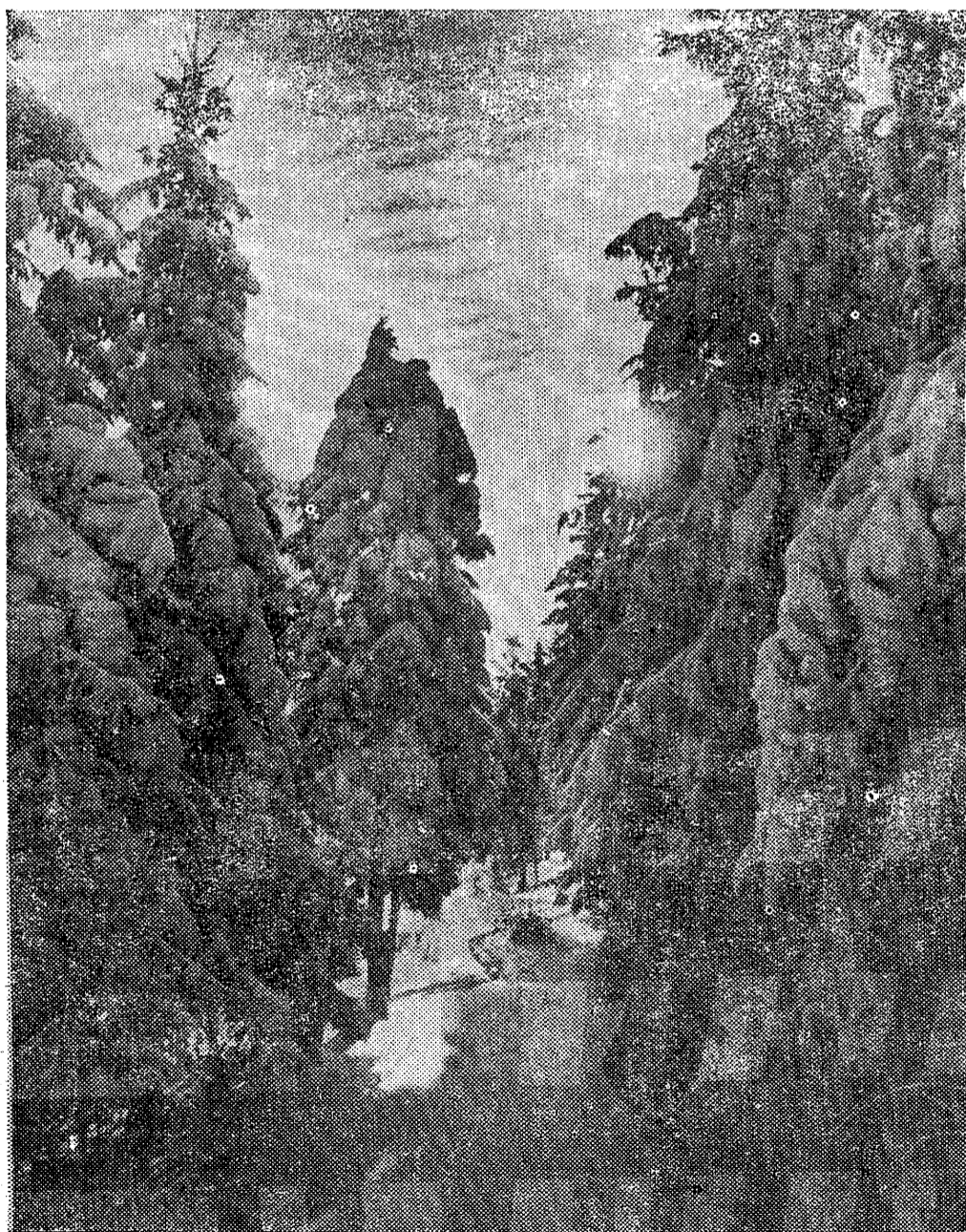
«Таллинский политехник». Орган парткома, ректората, комитета ЛКСМЭ и профкома Таллинского политехнического института.

Trükikoda «Ühiselu»
Pikk t. 40/42.

Tellimise nr. 233.

MB-00944

KOSUTAVAT KOOLIVAHEAEGA KÕIGILE!

Vaheaja spordiüritused

1. Teaduskondade spordiaktiivi talilaager Viljandis
2. II — 5. II
2. Balti üliõpilaste turiaad Läti NSV-s (Cesises)
25. I — 2. II
3. Suusamatkad L. Uuralis
25. I — 6. II
4. TPI—Tbilisi Riikliku Ülikooli kohtumine korvpallis (N+M)
29. I — 1. II
5. Osavõtt Tallinna Matkaklubi puhkepäevamatkadest
27. I — 3. II
6. «TR» ujula kasutamine:
E, T, K, N, R —
kl. 20.45 ja 21.30
7. Suuskade laenutamine TPI suusabaasist (lume tulekul)
3. — 25. I kl. 13.00—16.00
26. I — 3. II kl. 10.00—15.00

TPI Spordiklubi

Toimetuse aadress: Tallinn, Ehitajate tee 5. TPI, 5. korpus, tuba 410. Tel. 532-723